

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چگونه کلاس‌داری کنیم؟

فنون و مهارت معلمی

نویسنده: رضا پورشیخ

به اهتمام و تحقیق خانم‌ها مرضیه بابایی و فرشته نور

سرشناسه	: پورشیح، رضا، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: چگونه کلاسداری کنیم؟ : فنون و مهارت معلمی/نویسنده رضا پورشیح : به اهتمام و تحقیق مرضیه بابایی، فرشته نوری.
مشخصات نشر	: قزوین: مهرگان دانش: سایه گستر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۶ ص.
شابک	: 978-964-2678-66-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
عنوان دیگر	: فنون و مهارت معلمی.
موضوع	: کلاسداری
شناسه افزوده	: بابایی، مرضیه، ۱۳۵۴ -
شناسه افزوده	: نوری، فرشته، ۱۳۵۸ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ چ ۸/پ ۱۷/ LB۳۰۱۱
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۱۰۲۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۷۴۶۴

چگونه کلاسدار کنیم؟

نویسنده: رضا پورشیح (مدرس دانشگاه پیام نور و تربیت معلم)

به اهتمام و تحقیق: مرضیه بابایی - فرشته نوری

ناشر: مهرگان دانش - ناشر همکار: سایه گستر

صفحه آرا: انسیه بخارایی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

لیتوگرافی و چاپ: عمران

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۷۸-۶۶-۲

فهرست

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
مقدمه	۷	فصل چهارم	
کلیات	۹	مقدمه مدیریت کلاس	۵۰
فصل اول		چیدمان صندلی	۵۱
نظریه مک گریگور	۱۲	نحوه فعال نگهداشتن کلاس	۵۴
مقایسه دو دیدگاه	۱۲	لحن ادای مطالب	۵۵
فصل دوم		روش‌های تشویق و تنبیه	۵۶
مقدمه کلاسداری	۲۰	بهترین روش تنبیه	۵۷
ضرورت اداره کلاس	۲۱	تشویق در نهج البلاغه	۵۸
انضباط	۲۲	برخورد با شاگردان ناسازگار	۵۹
راهنمادهای پیشگراانه در کلاس	۲۳	روش جلب توجه فراگیران	۶۰
خود انضباطی	۲۶	همیاری در کلاسداری	۶۲
۵ راهبرد اثربخش	۲۹	چگونه انتقاد کنیم؟	۶۴
راهنمادهای مدیریت موفق	۳۱	نکات مهم برخورد با شاگرد	۶۵
نتیجه گیری		نتیجه گیری	۶۷
فصل سوم		فصل پنجم	
مقدمه اصلاح رفتار	۳۴	شیوه‌های مدیریت کلاس	۷۰
راهکار اصلاحی	۳۵	شیوه نظارت بر کلاس	۷۰
استدلال کردن	۳۵	نظارت بر رفتار اجتماعی	۷۱
تغییر رفتار	۳۷	سبک‌های مدیریت کلاس	۷۳
روشهای افزایش رفتار مطلوب	۳۷	سبک استبدادی	۷۳
روشهای ایجاد رفتار مطلوب	۳۹	سبک مشاوره ای	۷۴
روشهای ثبات رفتار مطلوب	۴۰	سبک آزاد منشانه	۷۵
روشهای حذف رفتار نامطلوب	۴۲	سبک بی تفاوت	۷۶
نتیجه گیری	۴۵		

فهرست

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
	فصل هفتم	۷۷	ارتباط معلم با دانش آموز
۱۰۶	مقدمه مدیریت کلاس هوشمند	۷۸	مهارت ارتباط با دانش آموز
۱۰۹	مشکل کنترل کلاس هوشمند	۸۰	نتیجه گیری
۱۱۰	محاسن کلاس هوشمند	۸۱	پیشنهادهات
۱۱۱	معایب کلاس هوشمند		فصل ششم
۱۱۲	ارزشیابی کلاس هوشمند	۸۴	مقدمه نکات معلمی
۱۱۲	انواع ارزشیابی در کلاس	۸۶	ویژگی های خاص معلم
۱۱۸	نقش معلم در کلاس هوشمند	۸۶	توصیه برای کلاسداری بهتر
۱۱۹	مدیریت کلاس هوشمند	۸۶	معنویت معلم
۱۱۹	هفت اصل کلیدی	۸۷	محبوبیت معلم
۱۱۹	مشکلات اجرایی کلاس هوشمند	۸۸	آمادگی روحی
	فصل هشتم	۸۹	کیفیت آموزشی
۱۲۴	مقدمه مدیریت کلاس چندپایه	۹۰	اخلاق معلم
۱۲۶	مشکلات کلاس چندپایه	۹۱	وقار معلم
۱۲۶	شیوه اداره کلاس چندپایه	۹۲	تواضع معلم
۱۲۷	شیوه کلاس محوری	۹۴	رعایت شخصیت شاگرد
۱۲۸	شیوه موضوع محوری	۹۴	نکات ویژه معلمی
۱۳۰	مسائل مهم تدریس	۹۵	شیوه استفاده از تابلوی کلاس
۱۳۰	محاسن کلاس چندپایه	۹۶	بیان و شیوه انتقال مطالب
۱۳۱	طراحی آموزشی کلاس چندپایه	۹۷	حفظ تعادل
۱۳۲	نتیجه گیری و پیشنهادهات	۹۸	رعایت نظم و زمان
	منابع و مأخذ	۹۹	مکان تدریس
۱۳۵	منابع و مأخذ	۱۰۰	خصوصیات فردی معلم
		۱۰۱	خصوصیات اجتماعی معلم
		۱۰۲	شاگردان

مقدمه

معلمین به ندرت فرصت این را پیدا می‌کنند که بنشینند و درباره کارشان فکر کنند. راستش این است که من هم طی بیست و هشت سالی که به کار تدریس پرداخته‌ام کمتر وقت و موقعیتی برای اندیشیدن درباره جنبه‌های متنوع کارم به عنوان معلم داشته‌ام. اگر هر معلمی فقط در سال یک ابتکار، خلاقیت و تجربه‌ی آموزشی خود را ثبت کند به زودی شاهد کتاب‌هایی خواهیم بود که نظریات یاددهی و یادگیری فراوانی در آن بومی شده است ولیکن بسیاری از ما فرصت این را نداریم که به کار و تلاش خود از زاویه‌ای دیگر نگاه کنیم.

یکی از آن تجربه‌ها که باید از معلمین مجرب به تازه کارها منتقل شود فنون معلمی است. مخصوصاً کنترل عوامل مانع و یا پارازیت کلاس که در روند یادگیری خلل ایجاد می‌کنند. اما سوال اینجاست کنترل کلاس یک هنر است یا یک مهارت؟

منظور از واژه (کنترل کلاس) دقیقاً چیست؟ با توجه به اهداف این کتاب، منظور آن است که:

توانایی جلب توجه کامل شاگردان را در کلاس در هر لحظه و هر جا بخواهید داشته باشید.

اطمینان داشته باشید که در موقعیت‌های آزاد یادگیری، اقتدارتان کاهش نخواهد یافت.

و بتوانید روابط غیررسمی خوبی با شاگردان در کلاس برقرار کنید، ضمن آن که قادر باشید هر وقت لازم باشد به شرایط رسمی و تحت کنترل برگردید.

اما این کتاب برای چه کسانی نوشته شده است؟ در وهله‌ی اول، مخاطب این کتاب معلمینی هستند که در ابتدای راهند - یعنی دانشجویان تربیت معلم، معلمین جدیدالاستخدام و معلمینی که یکی دو سال تجربه کاری دارند - با این حال تاکید می‌کنم که آنچه گفته‌ام به همه معلمین در هر سنی و با هر تجربه‌ای مربوط می‌شود. قطعاً این گفته‌ها برای آنها بی‌فایده نخواهد بود.

این روند فکری شاید شما را بر آن دارد که از خود سؤالاتی جدی و محققانه درباره شخصیت و رفتارهای معلمی خود پرسید: آیا مغرور، از خود راضی، بی احساس، بی تعادل، تند مزاج، لجباز، بد اخلاق، طعنه زن و یا دمدمی مزاج نیستید؟ وقتی هم می‌خواهید رفتارهای معلمی و آموزشی خود را بسنجید باید اعماق روح خود را جستجو کنید و مثلاً از خود پرسید:

آیا با حالتی مطمئن، هدفمند و با اعتماد به نفس وارد کلاس می‌شوید؟

آیا به هنگام سخن گفتن با دانش آموزان از ژست‌های بدنی استفاده می‌کنید؟ (آیا سر بالا، چانه کمی رو